

Considerații privind reglementarea unei indemnizații pentru avocați ca urmare a efectelor limitărilor impuse ca urmare a pandemiei

Av. Bogdan Valentin Mihăloiu
Membru Comisia de cenzori C.A.A. din România
Consilier al Baroului Dolj

Pe fondul emoțional generat de situația în care se găsește întregul corp profesional al avocaților ca, peste noapte, activitatea noastră să sufere, dacă nu o încetare totală, cu siguranță cel puțin o diminuare importantă, numeroase voci din profesie au reclamat nevoia unui ajutor sub forma unei indemnizații pe care C.A.A. ar trebui să o acorde avocaților ca urmare a efectelor limitărilor legale impuse prin decretele prezidențiale de instituire a stării de urgență nr. 195/2020, respectiv nr.254/2020, dar și de ordonanțele militare.

În esență, colegii care au invocat o astfel de posibilitate au susținut că o astfel de indemnizație s-ar impune ca o consecință firească a contribuțiilor constând în 11% din venitul brut realizat pe care fiecare avocat o plătește la sistemul C.A.A.

Fondul emoțional amintit atrage, însă, ca de fiecare dată în acest gen de situații, și colegi care rostogolesc în spațiul public informații nereale sau trunchiate, fie din rea-credință, fie din neștiință, însă indiferent de situație, informații de natură să amplifice îngrijorarea colegilor în această perioadă dificilă și să zdruncine pe nedrept încrederea în buna gestionare a sistemului C.A.A.

Astfel, mulți colegi fie din țară, fie din Baroul Dolj, fără să facă minime verificări și îndepărtându-se în mod inacceptabil de jurământul de a respecta legea în tot ceea ce fac, au susținut că sistemul C.A.A. ar putea cu ușurință să direcționeze sume importante către indemnizații acordate avocaților în nevoie, deoarece “80% din sumele colectate de sistem sunt oricum folosite pentru acoperirea cheltuielilor administrative ale sistemului”.

O astfel de informație aruncată fără discernământ pe rețele sociale în spațiile frecventate de colegii avocați a creat o vie emoție, deoarece a indus fără temei ideea că C.A.A. ar avea la dispoziție sume imense pe care le cheltuie pe debite administrative în loc să le direcționeze în ajutorul avocaților.

Totodată, a revenit în spațiul public mai vie ca niciodată o dezbatere legată de utilitatea plafoanelor stabilite în prezent pentru cotele plătite de avocați către sistemul C.A.A.

Pentru o corectă informare a colegilor avocați, vom face în primul rând o necesară trimitere la lege, în speță, Legea nr.72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților, publicată în M.OF. nr.342/2016.

Acest act normativ conține câteva dispoziții pe cât de simple, pe atât de nechivoce, care arată cât de departe de adevărul faptic și juridic sunt astfel de postări în spațiul public.

Vom încerca în cele ce urmează să realizăm o hartă simplă a sistemului și drumului banilor din cote de la avocat către sistemul C.A.A. și înapoi la asigurații sistemului.

I. Cota de 11% achitată de fiecare avocat în raport de nivelul încasărilor lunare brute

Această cotă este reglementată de dispozițiile art.11 și art.20 din Legea nr.72/2016 care prevăd că:

ART 11: "veniturile sistemului C.A.A cuprind:

a) contribuțiile lunare obligatorii ale fiecărui avocat înscris în Barou, cu drept de exercitare a profesiei, stabilite periodic de Consiliul U.N.B.R."

ART.20: alin. 1: "Avocatul înscris în barou, cu drept de exercitare a profesiei, este obligat să contribuie lunar la constituirea fondurilor sistemului de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților, din momentul primirii în profesie"

alin. 2: "Baza de calcul a contribuțiilor individuale la fondurile sistemului o constituie venitul brut lunar realizat în profesie"

Facem precizarea că la acest moment, cota de 11% pe care o plătim cu toții a fost menținută prin hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr.72/13.04.2020, totodată, fiind menținute și celelalte cote existente:

*cota minimă de contribuție de 300 lei pentru avocații definitivi, adică 11% din plafonul minim de 2723 lei;

*cota minimă de contribuție de 80 lei pentru avocații stagieri, adică 11% din plafonul minim de 723 lei;

*cota maximă de contribuție valabilă atât pentru avocații definitivi, cât și pentru avocații stagieri de 1452 lei, adică 11% din plafonul maximal de 13.200 lei.

II. Unde ajung banii plătiți cu acest titlu

Destinația sumelor achitate de avocații asigurați cu drept de exercitare a profesiei este reglementată de dispozițiile art.17 din Legea nr. 72/2016, care dispune că:

"În cadrul bugetului sistemului de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților se constituie și se finanțează două fonduri specializate distincte:

a) fondul de pensie al avocaților - fond către care se direcționează 85% din sumele colectate prin plata cotelor contributive de către avocați

b) fondul pentru alte drepturi de asigurări sociale - fond către care se direcționează 15% din sumele colectate prin plata cotelor contributive de către avocați

III. Care este destinația fiecărui fond și ce prevede legea cu privire la destinația banilor din fiecare fond

În ceea ce privește fondul de pensii, destinația sumelor colectate în acest fond este reglementată de art 17, alin.2 din Legea nr.72/2016 care arată că: Obligațiile de plată ale fondului de pensii sunt reprezentate EXCLUSIV de plata categoriilor de pensii prevăzute de capitolul IV din lege".

Cu alte cuvinte, ajungem la primul mare neadevăr rostogolit în spațiul public: din fondul de pensii reprezentând 85% din cotele plătite de colegii avocați NU SE PLATESC SI NICI NU SE POT PLATI CHELTUIELI ADMINISTRATIVE.

Nu credem că poate contesta cineva că, dacă astfel de plăți s-ar fi făcut, ele ar intra sub incidența legislației penale, ori Congresele avocaților din fiecare an au aprobat rapoartele contabile ale C.A.A. și au acordat descărcare de gestiune Consiliului de Administrație al C.A.A., ceea ce arată legalitate deplină în ceea ce privește respectarea legii în întocmirea și ținerea evidențelor contabile.

În ceea ce privește fondul pentru alte drepturi de asigurări sociale, destinația sumelor din acest fond este prevăzută de art.17, alin.3 din Legea nr.72/2016 care arată că : "obligațiile de plată ale fondului pentru alte asigurări sociale sunt reprezentate de plata unor drepturi de asigurări sociale prevăzute în capitolul V din prezenta lege, PRECUM ȘI DE ACOPERIREA CHELTUIELILOR DE FUNCȚIONARE ALE C.A.A., FILIALELOR ȘI SUCURSALELOR".

În acest punct am ajuns la cea mai mare dezinformare lansată în spațiul public prin intermediul rețelelor de socializare, și anume faptul că C.A.A. ar cheltui 80% din fondurile sistemului pe cheltuieli administrative.

O astfel de dezinformare a plecat de la preluarea fără o coerență documentare a unor informații disparate din rapoartele actuariale întocmite anual de o entitate privată specializată, ACTUARIAL SERVICES SRL, în temeiul art.18, alin.2 din Legea nr.72/2016 care a stabilit această modalitate de monitorizare a solvabilității sistemului.

Fără a studia legea și fără a observa în ansamblu analiza actuarială, colegii care au lansat această dezinformare au preluat raportul efectuat de actuarist asupra fondului privind alte drepturi de asigurări sociale (adică cei 15% din sumele plătite cu titlu de cote) și au afirmat fără temei că cele reținute de actuarist s-ar referi la întregul sistem.

Nimic mai fals. Orice avocat de bună credință și care își respectă statutul profesional și personal poate analiza aceste rapoarte care sunt publice și care arată că procentul de 80% direcționat pentru cheltuielile sistemului este aplicat DOAR la fondul de 15%, așa cum prevede art.17, alin.3 din lege și că această sumă acoperă TOATE CHELTUIELILE SISTEMULUI LA NIVEL NAȚIONAL, adică ale C.A.A, ale sucursalelor – care în prezent sunt două, pentru administrarea filialelor CARAȘ SEVERIN și BRĂILA care au grave probleme de solvabilitate și ale tuturor filialelor .

Cu alte cuvinte, acești bani sunt meniți să acopere salariile angajaților filialelor, taxe și impozite datorate de filiale, consumabile și cheltuieli curente ale filialelor etc.

Afirmația publică în sensul că din acești 80% s-ar putea plăti indemnizații către avocați pentru perioada stării de urgență este una nu numai nedocumentată, însă contravine legii și creează în mod nejustificat un sentiment de nemulțumire în rândul colegilor .

IV. Care sunt măsurile posibile potrivit actualei reglementări

Statutul profesiei de avocat a prevăzut în art.8, alin.3 posibilitatea FILIALELOR (a nu se confunda cu Baroul) de a acorda anumite drepturi asiguraților în nevoie cu următoarele condiționalități:

1.programul să fie vizat de Consiliul Baroului pe lângă care funcționează filiala și aprobat de Consiliul de Administrație al C.A.A.;

2.bugetul anual destinat unui astfel de program să nu depășească 30% din diferența dintre veniturile filialei și toate cheltuielile aferente acestui fond

3.Filiala respectivă să aibă vărsate la zi către C.A.A. contribuția la fondul de rezervă (5% din cote) și cel de funcționare al C.A.A. (1% din cote, conform Hotărârii Consiliului U.N.B.R. nr.69/13.04.2020).

Consiliul Baroului Dolj are în vedere astfel de măsuri, aspect care se află pe ordinea a ședinței extraordinare din data de 17.04.2020, măsură care vine în completarea măsurilor de sprijinire a colegilor, adoptate deja în ședința extraordinară a Consiliului Baroului Dolj din data de 20.03.2020, și anume reducerea la jumătate a cotelor contributive către bugetul Baroului și neperceperea de penalități de întârziere în caz de neplată pentru următoarele 3 luni în raport de momentul instituirii stării de urgență.

Această analiză ne arată că sistemul C.A.A. este unul solid și dominat de legalitatea gestionării sumelor plătite de colegii avocați către sistem. Acest lucru presupune că nicio plată nu poate fi făcută cu altă destinație decât cele prevăzute în lege.

Aceasta realitate ne obligă să regândim sistemul, astfel încât această situație nouă, neimaginată de cineva la momentul adoptării legii să își găsească rezolvarea și acoperirea în lege, inclusiv din perspectiva creării unui fond de risc din care să poată fi plătite drepturi similare ajutorului de șomaj din sistemul public.

Însă, în nici un caz noi, avocații, nu putem accepta eludarea legii, nici măcar pe acest fond emoțional, deoarece o astfel de conduită ar însemna o decizie de jurământul profesional și o îndepărtare de natura profesiei noastre.